

Tidvis oppslukende

Rolv Mohn

Partner, daglig leder og psykolog i Psykologbistand

Arbeidspsykologi og helsepsykologi er to av mine favorittområder i faget. Da må jo arbeidshelsepsykologi bli dobbel lykke?

Norsk arbeidspsykologi er ett av fagets og profesjonenes stolteste kapitler. Så bra at noen blåser liv i denne delen av faget og lager en grunnbok! Slik tenkte jeg på vei inn i boka *Arbeidshelsepsykologi på norsk*, redigert av Saksvik og Christensen ved Psykologisk institutt ved NTNU.

Boka starter med å gi nøkkelbegrepene innhold og mening: arbeid og helse og forbindelseslinjene mellom. Deretter får vi historiske tilbakeblikk, teori, forskning og samfunnsmessige perspektiver. En glede å lese. Det gleder meg også at psykolog Einar Thorsrud får honnør. Thorsrud er en av fagets fremste pionerer og sto sentralt i å jobbe fram samarbeidslinjen i norsk arbeidsliv og i utviklingen av arbeidslivsforskning og arbeidsmiljølov.

Godt om utfordringer

Videre går boka inn i sentrale arbeidslivsområder som sykefravær og sykenærvær, jobbengasjement, balansen arbeid-familie-fritid og intervensjoner for sunn organisatorisk endring. Og så til slutt drøftes «the happy worker hypothesis»: Er en lykkelig arbeider en effektiv arbeider? Et fint utvalg av tema godt tilpasset arbeidslivsutfordringer i Norge i dag. Og forfatterne skriver engasjert og poengtert. Særlig synes jeg kapittelet om jobbengasjement og begrepet «job crafting» står sterkt. Det drøfter fenomenet å ta grep om egen arbeidssituasjon og aktivt utforme egen arbeidshverdag.

Som praktiserende psykolog i arbeids-, helse- og organisasjonspsykologien synes jeg alle kapitlene er nyttig lesning. Det er referanser til (og referat fra) aktuell forskning og balansert drøfting av sentrale arbeidslivsdilemmaer.

Diffus høyttenkning

Her og der skjemmes boka av upresise passasjer, opplevelsen er at det tenkes høyt og diffust. Og det kommer av og til drøye påstander som denne: «I en organisasjon må det aldri være frykt for å feile, det hindrer kreativitet og utvikling» (s. 66). Dette er irriterende, og jeg tenker at forlaget burde ha gjort en bedre jobb.

Her må det forskes mer, er en uttalelse som går igjen i oppsummeringene. Det er sikkert sant. Men det gjentas for ofte, og da blir det blir kjedelig og forsiktig. Jeg hadde likt at forfatterne kastet seg mer utpå. Vært mer frampå og kjent på lysten til å ta samfunnsansvar, anbefale, forme, spisse.

Boktittelen og begrepet «arbeidshelsepsykologi» forstyrrer meg, det blir smør på flekk. Begreper med hele åtte stavelser ligger ikke godt i munnen eller øret. For meg har det gode gamle arbeidspsykologi-begrepet en vid og god helsedimensjon bakt inn i seg. Jeg har registrert at «arbeidshelsepsykologi» er hyppig brukt på fagområdet de siste årene, og kampen er kanskje tapt – men jeg er redd begrepet gjør mer skade enn nytte. Ingen ville erstattet begrepet arbeidsmedisin med arbeidshelsemedisin.

Vil ha mer

Men alt i alt sitter jeg igjen med et ønske om mer. Jeg får lyst på kapitler om folkehelseperspektivet og arbeidsliv, om aldring og helse i arbeidslivet, mobbing på jobben, arbeidsmiljøloven, ledere og deres helse, bedriftshelsetjenestens plass, HR sin raske framvekst og rolle i norsk arbeidsliv, psykisk helse og arbeid, alle variantene av å få folk «raskere tilbake» i jobb. Vi er i et felt preget av store samfunnsøkonomiske, personlige og personlig-økonomiske tap. Og av store investeringer og lite kunnskap om fenomenene og om nytteverdien av tiltak. Samfunnet trenger virkelig reflektert psykologisk kunnskap à la Thorsrud.

Boka er ment for «... studenter innenfor arbeids- og organisasjonspsykologi ... på bachelor- og masternivå ... svært aktuell for ledere og medarbeidere, spesielt innenfor HR ...», står det på vaskeseddelen. Forfatterne treffer nok først og fremst den første kategorien, og der kan boka ha sin misjon.

Kort oppsummert: Lesverdig, tidvis oppslukende, glimtvis irriterende.